

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ 2 – ĐỀ SỐ 4

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 7

BỘ SÁCH: CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

Thời gian làm bài: 90 phút



BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

PHẦN I – TRẮC NGHIỆM (6 điểm)

Đọc bài thơ sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

ÁNH TRĂNG

Hồi nhỏ sống với đồng

với sông rồi với bể

hồi chiến tranh ở rừng

vàng trắng thành tri kỷ

Trần trụi với thiên nhiên

hồn nhiên như cây cỏ

ngỡ không bao giờ quên

cái vàng trắng tình

nghĩa

Từ hồi về thành phố

quen ánh điện cửa
gương

vàng trắng đi qua ngõ

như người đứng qua
đường

Thình lình đèn điện tắt

phòng buyn-đinh tối om

vội bật tung cửa sổ

đột ngột vàng trắng tròn

Ngửa mặt lên nhìn mặt

có cái gì rung rung

như là đồng là bể

như là sông là rừng

Trăng cứ trong vành

vạnh

kẻ chi người vô tình

ánh trăng im phăng

phắc

đủ cho ta giật mình.

(*Ánh trăng*, Nguyễn Duy, NXB Tác phẩm mới, 1984)

Câu 1. Bài thơ *Ánh trăng* được làm theo thể thơ nào?

A. Bốn chữ

B. Tự do

C. Năm chữ

D. Lục bát

Câu 2. Khi gặp lại vầng trăng trong một tình huống đột ngột, nhà thơ đã có cảm xúc như thế nào?

A. Rung rung

B. Lo âu

C. Ngại ngùng

D. Vô cảm

Câu 3. Trong bài thơ trên, tác giả nhắc tới những thời điểm nào?

A. Hồi nhỏ

B. Hồi về thành phố

C. Hồi nhỏ, hồi chiến tranh và hồi về thành phố

D. Hồi chiến tranh

Câu 4. Từ tri kỉ trong câu “vàng trắng thành tri kỉ” có nghĩa là gì?

A. Người bạn rất thân, hiểu rõ lòng mình

B. Biết được giá trị của người nào đó

C. Người có hiểu biết rộng

D. Biết ơn người khác đã giúp đỡ mình

Câu 5. Từ “ngỡ” trong câu “ngỡ không bao giờ quên” đồng nghĩa với từ nào?

A. Nói

B. Bảo

C. Thấy

D. Nghĩ

Câu 6. Biện pháp tu từ nào được sử dụng trong câu thơ “*như là đồng là bể – như là sông là rừng*”?

A. Nhân hóa

B. So sánh

C. Nói quá

D. Nói giảm, nói tránh

Câu 7. Hình ảnh “*trăng cứ tròn vành vạnh*” tượng trưng cho điều gì?

- A. Hạnh phúc viên mãn, tròn đầy
- B. Hình ảnh của quá khứ nghĩa tình, vẫn tròn đầy, trọn vẹn
- C. Thiên nhiên, vạn vật luôn tuần hoàn
- D. Cuộc sống hiện tại no đủ, sung sướng

Câu 8. Vì sao đến cuối bài thơ, tác giả lại “*giật mình*”?

- A. Vì tác giả chợt nhận ra sự vô tình của mình và thấy cần phải trân trọng những gì đã qua
- B. Vì tác giả vốn hay bị giật mình trước những tình huống bất ngờ
- C. Vì vàng trắng đã gọi lại kỉ niệm xưa
- D. Vì bất ngờ “*ta*” gặp lại vàng trắng xưa

Câu 9. Câu chuyện trong bài thơ *Ánh trăng* muốn nhắc nhở chúng ta điều gì về thái độ sống?

Câu 10. Em hãy tìm một câu tục ngữ diễn tả chính xác nội dung của chủ đề tác phẩm.

PHẦN II – TẬP LÀM VĂN (4 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về một câu tục ngữ hoặc danh ngôn bàn về một vấn đề trong đời sống.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****PHẦN I – TRẮC NGHIỆM****Câu 1 (0.5 điểm)**

Bài thơ *Ánh trăng* được làm theo thể thơ nào?

- A. Bốn chữ
- B. Tự do
- C. Năm chữ
- D. Lục bát

Phương pháp:

Chú ý số tiếng, số câu

Lời giải chi tiết:

Bài thơ *Ánh trăng* được làm theo thể thơ năm chữ

=> Đáp án: C

Câu 2 (0.5 điểm)

Khi gặp lại vầng trăng trong một tình huống đột ngột, nhà thơ đã có cảm xúc như thế nào?

- A. Rung rung
- B. Lo âu
- C. Ngại ngùng

D. Vô cảm

Phương pháp:

Đọc kĩ bài thơ

Lời giải chi tiết:

Khi gặp lại vàng trắng trong một tình huống đột ngột, nhà thơ đã có cảm xúc rung rung

=> Đáp án: A

Câu 3 (0.5 điểm)

Trong bài thơ trên, tác giả nhắc tới những thời điểm nào?

A. Hồi nhỏ

B. Hồi về thành phố

C. Hồi nhỏ, hồi chiến tranh và hồi về thành phố

D. Hồi chiến tranh

Phương pháp:

Đọc kĩ bài thơ

Lời giải chi tiết:

Trong bài thơ trên, tác giả nhắc tới những thời điểm: Hồi nhỏ, hồi chiến tranh và hồi về thành phố

=> Đáp án: C

Câu 4 (0.5 điểm)

Từ tri kỉ trong câu “vàng trắng thành tri kỉ” có nghĩa là gì?

A. Người bạn rất thân, hiểu rõ lòng mình

B. Biết được giá trị của người nào đó

C. Người có hiểu biết rộng

D. Biết ơn người khác đã giúp đỡ mình

Phương pháp:

Dựa vào ngữ cảnh xác định nghĩa của từ

Lời giải chi tiết:

Từ tri kỉ trong câu “vàng trắng thành tri kỉ” có nghĩa là người bạn rất thân, hiểu rõ lòng mình

=> Đáp án: A

Câu 5 (0.5 điểm)

Từ “ngỡ” trong câu “ngỡ không bao giờ quên” đồng nghĩa với từ nào?

A. Nói

B. Bảo

C. Thấy

D. Nghĩ

Phương pháp:

Dựa vào ngữ cảnh xác định nghĩa của từ

Lời giải chi tiết:

Từ “ngỡ” trong câu “ngỡ không bao giờ quên” đồng nghĩa với từ “nghĩ”

=> Đáp án: D

Câu 6 (0.5 điểm)

Biện pháp tu từ nào được sử dụng trong câu thơ “*như là đồng là bể – như là sông là rừng*”?

- A. Nhân hóa
- B. So sánh
- C. Nói quá
- D. Nói giảm, nói tránh

Phương pháp:

Đọc bài thơ và xác định biện pháp tu từ

Lời giải chi tiết:

Biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong câu thơ “*như là đồng là bể – như là sông là rừng*”

=> Đáp án: B

Câu 7 (0.5 điểm)

Hình ảnh “*trăng cứ tròn vành vạnh*” tượng trưng cho điều gì?

- A. Hạnh phúc viên mãn, tròn đầy
- B. Hình ảnh của quá khứ nghĩa tình, vẫn tròn đầy, trọn vẹn
- C. Thiên nhiên, vạn vật luôn tuần hoàn
- D. Cuộc sống hiện tại no đủ, sung sướng

Phương pháp:

Dựa vào ngữ cảnh để xác định ý nghĩa tượng trưng

Lời giải chi tiết:

Hình ảnh “*trăng cứ tròn vành vạnh*” tượng trưng cho hình ảnh của quá khứ nghĩa tình, vẫn tròn đầy, trọn vẹn

=> Đáp án: B

Câu 8 (0.5 điểm)

Vì sao đến cuối bài thơ, tác giả lại “*giật mình*”?

- A. Vì tác giả chợt nhận ra sự vô tình của mình và thấy cần phải trân trọng những gì đã qua
- B. Vì tác giả vốn hay bị giật mình trước những tình huống bất ngờ
- C. Vì vầng trăng đã gợi lại kỉ niệm xưa
- D. Vì bất ngờ “*ta*” gặp lại vầng trăng xưa

Phương pháp:

Đọc kĩ bài thơ

Lời giải chi tiết:

Vì tác giả chợt nhận ra sự vô tình của mình và thấy cần phải trân trọng những gì đã qua

=> Đáp án: A

Câu 9 (1.0 điểm)

Câu chuyện trong bài thơ *Ánh trăng* muốn nhắc nhở chúng ta điều gì về thái độ sống?

Phương pháp:

Từ nội dung rút ra câu chuyện mà bài thơ nhắc nhở

Lời giải chi tiết:

Bài thơ gợi lên những suy nghĩ về đạo lý, lẽ sống của người Việt ta. Câu chuyện trong bài thơ nhắc nhở chúng ta đừng bao giờ quên quá khứ, đừng bao giờ trở thành kẻ vô tình, bạc bẽo.

Câu 10 (1.0 điểm)

Em hãy tìm một câu tục ngữ diễn tả chính xác nội dung của chủ đề tác phẩm.

Phương pháp:

Từ nội dung bài thơ, lựa chọn câu tục ngữ phù hợp có nội dung tương tự

Lời giải chi tiết:

Tục ngữ: Uống nước nhớ nguồn

PHẦN II – TẬP LÀM VĂN (4 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về một câu tục ngữ hoặc danh ngôn bàn về một vấn đề trong đời sống.

Phương pháp:

Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết

- Xác định đề tài
- Thu thập tài liệu

Bước 2: Tìm ý, lập dàn ý

- Liệt kê bất kì ý tưởng nào của em về câu tục ngữ hoặc danh ngôn mà em đã chọn
- Dàn ý cần đảm bảo:
 - + Lí lẽ phong phú, xác đáng
 - + Bằng chứng đa dạng, thuyết phục

+ Các lí lẽ, bằng chứng được sắp xếp theo một trình tự hợp lí

Bước 3: Viết bài

Bước 4: Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm

Lời giải chi tiết:

Bài tham khảo:

Bàn về vấn đề trong cuộc sống có rất nhiều câu tục ngữ và danh ngôn hay, có ý nghĩa. Nhưng có lẽ câu tục ngữ mà em tâm đắc nhất chính là câu tục ngữ “Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng”. Câu tục ngữ muốn bàn luận về cách sống và thái độ sống của con người.

Vậy “gần mực thì đen, gần đèn thì sáng” có ý nghĩa như thế nào. Như chúng ta đã biết “mực” là thứ mà người xưa dùng trong viết lách, loại mực tài dùng với bút lông mỗi lần viết phải đổ nước và mài mực. Sau đó, chấm lên bút lông viết nét đậm nét thanh vô cùng tinh tế. Tuy nhiên, loại mực này rất bền nếu chẳng may bị dính vào quần áo hoặc tay chân thì rất khó để rửa sạch. Bên cạnh đó ý nghĩa của từ “mực” trong câu tục ngữ này còn thể hiện sự xấu xa, những điều không tốt. Những thói hư tật xấu trong xã hội. Nếu chúng ta mà bị nó dính vào người, ở gần nó thì sẽ bị dính bản bị lây nhiễm những thói xấu, khiến cho thanh danh, và tương lai của chúng ta khó mà rửa sạch được. Còn “đèn” chính là thứ chúng ta dùng để thắp sáng, soi sáng giúp mọi thứ có thể nhìn rõ hơn. Hay “đèn” chính là để chỉ những điều tốt đẹp, môi trường sống sạch và lối sống sạch thì khi sống trong môi trường này ta sẽ học tập được những điều hay lẽ phải, trở thành người có ích.

Câu tục ngữ “Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng” được ông cha ta ngày xưa đúc kết lên từ những kinh nghiệm cuộc sống. Nó thể hiện mối quan hệ giữa con người với môi trường xung quanh mình. Nếu con người được sống trong một môi trường lành mạnh nhiều điều tích cực thì con người sẽ được học hỏi những điều

tốt đẹp, phát huy được sở trường của mình. Còn nếu con người sống trong môi trường toàn những điều xấu con người đó sẽ trì trệ và trở nên xấu tính hơn. Trong mỗi gia đình, cha mẹ người thân chính là một tấm gương để cho các bạn trẻ, những em bé noi gương theo, bắt chước nếu cha mẹ không gương mẫu thì khó lòng dạy dỗ con cháu nên người. Chính vì vậy, muốn hình thành nhân cách tốt cho trẻ thì chính cha mẹ phải là người làm gương cho con cái trước tiên. Một gia đình luôn hòa thuận yêu thương nhau thì con cái nhất định sẽ hiếu thảo, lễ nghĩa, biết kính trên nhường dưới. Trong một tập thể lớp cũng vậy, nếu cả lớp tiên tiến, xuất sắc cùng nhau đoàn kết, chia sẻ những kinh nghiệm học tập tốt, cùng giúp đỡ những bạn còn yếu kém vươn lên bằng cả tấm lòng thì nhất định tập thể ấy sẽ vững mạnh. Tuy nhiên, trong cuộc sống cũng có nhiều người có bản lĩnh vững vàng không dễ bị lôi kéo vào những điều xấu xa, dù họ sống trong một môi trường bùn lầy hôi tanh nhưng những người đó như những bông hoa sen thơm ngát “gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn” đó chính là những con người vô cùng bản lĩnh. Nhiều người sinh ra trong gia đình không hạnh phúc cha mẹ không hòa thuận, nhưng bản thân những người con trong gia đình đó, lại rất nỗ lực vượt khó để có thể thành công, có một tương lai rộng mở hơn.

Câu tục ngữ “Gần mực thì đen gần đèn thì sáng” muốn khuyên nhủ chúng ta phải biết lựa chọn môi trường sống, lựa chọn bạn tốt để chơi tránh xa những thói hư tật xấu, những điều không hay trong xã hội để trở thành con người có ích, đóng góp sức mình cho xã hội.

Loigiaihay.com